

KRONIKA**Dr. Mitku Panovu v spomin**

Skopje, junij 2000

Zapoznela vest, da je junija leta 2000 v svojem 73 letu umrl profesor dr. Mitko Panov, častni član Zveze geografskih društev Slovenije, je prizadela tudi slovenske geografi, ki so ga poznali, z njim sodelovali in prijateljevali. Bil je svojski kot človek in kot strokovnjak, nesporno zaslužen za upoštevan položaj makedonske geografije v širši geografski in doma tudi v negeografski javnosti. Predvsem je bil človek širokega značaja, odprt novostim v stroki, v svojem okolju in tudi v družbi, kar ga je postavilo za nesporno makedonsko geografsko avtoriteto kar za dolgih trideset let. Odprl je vrata novim geografskim tokovom in smerem, kar je omogočalo stik makedonske družbene geografije s hitro se razvijajočo stroko v svetu, v resnici pa tudi s slovensko, še posebej socialno geografijo.

Dr. Panov je kot izredno dinamičen strokovnjak svoje številne priložnosti dodobra izkoristil in ob tradicionalni naslonitvi makedonske geografije na »vzhodnoevropske« geografske sredine že v šestdesetih letih začutil potrebo po socialnogeografskih metodoloških pristopih pri preučevanju silovitih sprememb socialne, ekonomske in funkcijske zgradbe Makedonije in njenih posameznih delov, z drastičnim praznjenjem in deagrarizacijo ter poselitvenimi spremembami na eni in na drugi strani s koncentracijo v urbanih naseljih, v katerih je živel višji delež prebivalstva kot v drugih jugoslovanskih republikah. Iz tega se je rodilo tesno, iskreno in strokovno nadvse koristno sodelovanje s slovensko socialno geografsko šolo Vladimirja Klemenčiča in prek nje tudi z münchenško socialno geografsko šolo Karla Rupperta. Na ta način je bil Panov tudi reden gost-predavatelj našim študentom, objavjal je v slovenskih geografskih glasilih, bil pa je tudi eden najbolj aktivnih udeležencev geografskih simpozijev v Sloveniji in med drugim tudi na dolgoletnih poljsko-slovenskih geografskih seminarjih. Bil je zaslužen, da so v Makedoniji dobro poznali Slovenijo in slovensko geografijo in da so tudi slovenski profesorji pogosto predavali v Skopju. Njegovim stalnim vabilom za sodelovanje v Geografskih razgledih in v Geografskem vidiku smo se slovenski geografi žal premalo odzivali, zato smo bili eni in drugi bolj prisotni v zbornikih raznih strokovnih sestankov. Dr. Panov je kot odličen organizator organiziral nekaj skupnih terenskih preučevanj, od katerih je bilo nedvomno najbolj odmevno preučevanje Ohridske kotline sodelavcev oddelkov za geografijo Filozofske fakultete iz Ljubljane in PMF iz Skopja ter Instituta za gospodarsko in socialno geografijo Univerze iz Münchna, rezultati katerega so bili leta 1980 tiskani v Münchenner Studien zur Sozial und Wirtschaftsgeographie 20.

Po zaslugi dr. Panova sta si bili slovenska in makedonska geografija zelo blizu, številni so bili medsebojni obiski in ekskurzije, pa tudi po študijskem procesu in po literaturi so bili najbolj aktualni prostorski procesi v obeh okoljih močno v ospredju zanimanja.

Dr. Panov ni bil dolga le ena od osrednjih osebnosti jugoslovanske geografije, temveč tudi odličen strokovnjak, ki je največ pozornosti posvečal socialno geografski problematiki, še posebno številne in tehtne pa so njegove študije prebivalstva Makedonije. Na tem za Makedonijo še posebej aktualnem strokovnem področju je bil nesporna avtoriteta tudi na področju planerske, politične in druge prakse. Njegovo pronicljivo poznavanje socialno geografske problematike je izhajalo tudi iz dolgoletnega predavanja predmeta Geografija Makedonije, za katerega je napisal knjigo Geografija na SR Makedonija (1976).

Njegov strokovni opus dosega skoraj 400 naslovov, od tega okrog 150 znanstvenih razprav.

Prav po zaslugi dr. Panova geografske ni bilo čutiti med slovensko in makedonsko geografijo. Blizu je bil kar trem generacijam slovenskih geografov. Vsako srečanje in še posebej terensko delo z njim je bilo pravo doživetje, strokovnim sestankom je dajal ton, dinamiko in kritičnost. Tudi zaradi tega vrzeli, ki je nastala med slovensko in makedonsko geografijo s političnimi spremembami po letu 1900 in po odhodu dragega kolega Mitka, še dolgo ne bo mogoče nadomestiti.

Mirko Pak